

Årsrapport Barnesakkyndig kommisjon 2024

1. Leders beretning

For Barnesakkyndig kommisjon (BSK) var 2024 et år med høy aktivitet. Antallet sakkyndige rapporter i foreldretvister etter barneloven økte fra året før fra 669 til 747. Antall sakkyndige rapporter i barnvernssakene har imidlertid hatt en jevn nedgang over flere år, noe som også var tilfellet i 2024 (fra 572 innkomne rapporter i 2023 til 510 i 2024).

Det er avgjørende at BSKs saksbehandling ikke er et forsinkende ledd i sakene. Forskrift om Barnesakkyndig kommisjon § 4 sier at «Kommisjonen skal uten opphold behandle de sakene som sendes inn og hvis mulig innen 12 dager etter den sakkyndige rapporten ble mottatt.». Dette inkluderer helger og helligdager. I 2024 ble denne fristen holdt i 98,4% av sakene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 5 dager, noe vi er godt fornøyde med. Vi får også en rekke positive tilbakemeldinger på den raske saksbehandlingen fra både oppdragsgivere, advokater og sakkyndige.

Effektiv saksbehandling må imidlertid ikke gå på bekostning av kvalitet. Vi vektlegger gode diskusjoner både i behandlingen av enkeltsaker og i mer generelle drøftinger av faglige temaer. Sistnevnte ivaretas bl.a. gjennom flere årlige samlinger, der kommisjonen møtes fysisk og drøfter relevante temaer.

Et annet viktig tema for BSK er hvordan våre bemerkninger blir oppfattet av relevante aktører. I løpet av 2024 utarbeidet vi et vedlegg, som følger alle våre svarbrev, der vi forsøkte å tydeliggjøre hva som menes med de ulike bemerkningene vi gir. Det er likevel vårt inntrykk at det fortsatt kan være sånn at noen av våre bemerkninger misforstås. En artikkel publisert i 2024 undersøkte sakkyndiges oppfatning av BSK (Nordanger, Mæhle, Christiansen, Jørgensen, Samsonsen & Braarud, 2024). Det var en liten studie, med lavt deltakerantall, men gir allikevel en pekepinn på hvordan BSK kan bli oppfattet. Det ble påpekt at BSK syntes å ha en «skjerpene støttefunksjon». Samtidig var det flere som mente at kvalitetsvurderingen baserte seg for lite på rapportenes faglige innhold og for mye på formalia ved rapporten. Selv om utvalget var lite, er dette funn som vi tar med oss i vårt videre arbeid, og vi har invitert en av artikkelforfatterene til å snakke for oss på den første samlingen i 2025.

En sentral begivenhet i løpet av 2024 var etableringen av ny kommisjon fra 1. september 2024. Det var mange som søkte, noe som kan tyde på at BSK er vel ansett og at arbeidet vårt blir sett på som attraktivt. Leder, samt 13 av de ordinære medlemmene ble reoppnevnt, mens det kom 6 nye medlemmer. Trond Indregård, som hadde vært en av to stedfortrederne, ga seg i kommisjonen 31. august, etter å ha vært med fra BSKs oppstart i 2010.

Frida Rø Gullestad

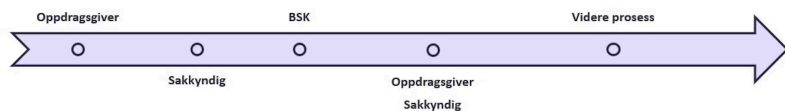
2. Kort om BSK

Generelt

BSK er et uavhengig organ som skal vurdere alle rapporter som er avgitt av sakkyndige i barnevernssaker og foreldretvistsaker, enten de er bestilt av barnevernstjenesten, barneverns- og helsenemndene, domstolene eller private parter. Formålet med BSK er å bidra til å sikre god faglig standard på sakkyndige rapporter.

Virksomheten reguleres av barnevernsloven (bvl.) § 12-8 og barnelova (bl.) § 61c og forskrift om Barnesakkyndig kommisjon av 12. august 2022.

Den sakkyndige engasjeres eller oppnevnes av oppdragsgiveren for å utrede en eller flere problemstillinger i en bestemt sak, angitt i et mandat. Den sakkyndige avgir sin rapport til oppdragsgiveren med kopi til BSK. Minst to kommisjonsmedlemmer gjennomgår rapporten. Kommisjonens vurdering sendes til den sakkyndige med kopi til oppdragsgiveren, alt innenfor en frist på 12 dager. Kommisjonens vurdering skal deretter følge sakkyndigrapporten videre i prosessen.

Av svarbrevet går det fram hvem av kommisjonsmedlemmene som har behandlet saken, og hvilke bemerkninger kommisjonens medlemmer eventuelt har hatt. Etter barnevernsloven § 12-7 skal kommisjonen ha vurdert sakkyndigrapporter før den kan legges til grunn for vedtak om tiltak etter loven. Med unntak av akuttvedtak, kan barneverns- og helsenemnda eller retten kun legge til grunn sakkyndigbevis dersom de har vært vurdert av kommisjonen, se hhv. § 14-18 andre ledd, og § 14-25 tredje ledd. I barnelova § 61 c tredje ledd fremgår det at retten bare kan legge til grunn sakkyndigrapporter som har vært vurdert av kommisjonen.

Kommisjonens medlemmer

Det ble oppnevnt nye medlemmer til BSK i 2024. Ny kommisjon ble oppnevnt fra 1. september 2024 og er oppnevnt frem til 31. august 2027.

Kommisjonsleder arbeider 100 prosent stilling og er oppnevnt fra 1. september 2024 frem til 31. august 2027. Kommisjonsmedlemmene arbeider på timebasis. Kommisjonsleder disponerer kontor ved Statens sivilrettsforvaltning (SRF), som også utøver sekretariatsfunksjoner for kommisjonen, herunder juridisk og administrativ bistand.

Leder

Navn	Spesialitet	Bosted
Frida Rø Gullestad	Psykologspesialist	Oslo

Medlemmer t.o.m. 31. august 2024

Navn	Spesialitet	Bosted
Gunnar Standal (stedfortreder)	Psykologspesialist	Lillehammer
Trond Indregaard (stedfortreder) (gikk ut)	Psykologspesialist	Tromsø
Børge Mathiassen	Psykologspesialist	Tromsø
Erlend Kleiven Lorentzen	Psykologspesialist	Vefsn
Jorunn Berland Øpsen (gikk ut)	Psykologspesialist	Bergen
Jørn Auran	Psykologspesialist	Trodheim
Kathrine Lorentz (gikk ut)	Psykologspesialist	Trondheim
Kjell-Einar Zahl	Psykologspesialist	Ski
Kristin Oxholm (gikk ut)	Psykologspesialist	Oslo
Monica Sarfi	Psykologspesialist, PhD	Bærum
Ola Homb	Psykologspesialist	Hamar
Olav Henriksson Bendiksbj	Psykologspesialist	Bærum
Per-Erik Davidsen	Psykologspesialist	Alta
Ritt Marie Dalan	Psykologspesialist	Narvik
Solveig Furre	Psykologspesialist	Haugesund
Suleiman Akram (gikk ut)	Spes. i voksenpsykiatri	Jessheim
Sveinung Hellesen Nygård	Psykologspesialist	Voss
Tori Mausest	Psykologspesialist	Nesodden
Trond Sødal (gikk ut)	Spes. i barne- og ungdomspsykiatri	Kragerø

Medlemmer fra 1. september 2024

Navn	Spesialitet	Bosted
Gunnar Standal (stedfortreder)	Psykologspesialist	Lillehammer
Anita Mikalsen Vaskinn (ny)	Psykologspesialist	Harstad
Børge Mathiassen	Psykologspesialist	Tromsø
Erlend Kleiven Lorentzen	Psykologspesialist	Vefsn
Evelin Tjemsland (ny)	Psykologspesialist	Kristiansand
Jartrud Frajord (ny)	Psykologspesialist	Tromsø
Jørn Auran	Psykologspesialist	Trodheim
Kjell-Einar Zahl	Psykologspesialist	Ski
Kyrre Lønnum (ny)	Psykolog	Steinkjer
Monica Sarfi	Psykologspesialist, PhD	Bærum
Ola Homb	Psykologspesialist	Hamar
Olav Henriksson Bendiksbj	Psykologspesialist	Bærum
Per-Erik Davidsen	Psykologspesialist	Alta
Rikard Nygård (ny)	Spes. i barne- og ungdomspsykiatri	Oslo
Ritt Marie Dalan	Psykologspesialist	Narvik
Solveig Furre	Psykologspesialist	Haugesund
Sveinung Hellesen Nygård	Psykologspesialist	Voss
Tori Mauseth	Psykologspesialist	Nesodden
Willy Møller Kristiansen (ny)	Psykologspesialist	Stavanger

3. Kommisjonens aktiviteter og resultater

Saksbehandling

Antall saker

Det har vært en nedgang i antall innkomne rapporter etter barnevernloven til BSK de siste årene, med unntak av 2020. Nedgangen fra 2023 til 2024 var ca. 10 %. Vi vet ikke hva som er årsaken.

De innkomne rapportene er alle kommet inn i 2024. Noen rapporter fra slutten av året 2023 ble trolig behandlet i 2024, mens noen innkomne rapporter fra slutten av 2024 ble behandlet først i 2025. Det vil derfor være noe forskjell mellom tallene på innkomne og behandlede rapporter i tabell 3.1 og 3.2.

Tabell 3.1 Barnevern - antall rapporter innkommet og behandlet

	2024	2023	2022	2021	2020
Innkommet	510	572	597	624	660
Behandlet	509	559	580	620	668

Tabell 3.2 Barnelov - antall rapporter innkommet og behandlet

	2024	2023	2022
Innkommet	747	669	83
Behandlet	741	694	76

Tallet fra 2022 kan ikke sammenliknes med 2023 og 2024, fordi det kun var saker der sakkyndige ble oppnevnt etter 15. august 2022 som skulle vurderes av BSK.

I tillegg til rapporter som skal vurderes av BSK, sendes det hvert år inn saker som ikke faller inn under BSKs ansvarsområde og som avvises. Det gjelder rapporter etter annen lovgivning, rapporter i etterkant av veiledningsoppdrag eller kliniske undersøkelser.

Oppdragsgivere

Både barnevernstjenester, barneverns- og helsenemnder, domstoler og private kan være oppdragsgivere for sakkyndige i barnevernssaker. Antall oppdrag gitt til sakkyndige fra barnevernstjenestene og fra domstolene har vært litt lavere enn i 2023, mens antall oppdrag fra barneverns- og helsenemnder har økt.

Det er uklart om få rapporter gis i oppdrag fra private parter, eller om disse ikke sendes inn til vurdering, det er dog et faktum at kommisjonen mottar få slike rapporter.

Tabell 3.3 Barnevern - oversikt over oppdragsgivere i innkomne rapporter

	2024	2023	2022	2021
Barneverntjenesten	225 (44,1%)	229 (40%)	246 (43,5%)	280 (44,9%)
Barneverns- og helsenemnda	98 (19,2%)	117 (20,5%)	66 (11,7%)	83 (13,3%)
Tingretten	164 (32,2%)	190 (33,2%)	216 (38,2%)	204 (32,7%)
Lagmannsretten	20 (3,9%)	33 (5,8%)	34 (6%)	52 (8,3%)
Høyesterett	-	-	2 (0,4%)	2 (0,3%)
Private parter	3 (0,6%)	3 (0,5%)	1 (0,2%)	3 (0,5%)
Antall rapporter	510	572	565	624

Tabell 3.4 Barnelov - oversikt over oppdragsgivere i innkomne rapporter

	2024	2023	2022
Tingretten	683 (91,4 %)	595 (88,9 %)	60 (80 %)
Lagmannsretten	61 (8,2 %)	74 (11,1 %)	15 (20 %)
Høyesterett	-	-	-
Private parter	3 (0,4 %)	-	-
Antall rapporter	747	669	75

Antall sider - mottatte rapporter

Rapporters lengde vil variere, avhengig av bl.a. sakens kompleksitet, hvor omfattende mandatet er, hvor mange barn som utredes og hvor omfattende informasjonsgrunnlaget er. [Veileder for sakkyndig utredningsarbeid i saker etter barnevernloven](#) og [Veileder for sakkyndig utredningsarbeid i foreldretvistsaker etter barneloven](#) gir ikke direkte føringer om sidetall, men det går frem at rapporten bør være poengtert, pedagogisk og leservennlig. Det understrekes også at sakkyndige utredninger ikke bør gjøres mer omfattende enn nødvendig for formålet.

Forskrift om krav til helsepersonells utstedelse av attester, erklæringer o.l. § 4 inneholder en liste over innholdsmessige krav til attester, erklæringer o.l. Forskriften gjelder også for sakkyndige erklæringer.

Også i 2024 har det vært en del rapporter der lengden har vært bemerket. Det skyldes som oftest at sakkyndige uten åpenbar grunn velger å gjengi dokumenter, samtaler og observasjoner i unødig stor detalj fremfor å sammenfatte opplysningene. Antall rapporter som er lengre enn 40 sider i barnevernssakene var 43,3 % i 2024, som er en økning fra 29,9 % i 2023. For barnelovsakene var det 26,5 % av rapportene som var lengre enn 40 sider, en liten økning fra 21,2 % i 2023.

Tabell 3.5 Barnevern - antall sider per rapport

Antall sider	2024	2023	2022	2021
0-10	39 (7,6 %)	44 (7,7 %)	59 (10,7%)	33 (5,3%)
11-20	37 (7,3 %)	67 (11,7 %)	52 (9,4%)	49 (7,9%)
21-30	82 (16,1 %)	97 (17 %)	96 (17,4%)	136 (22%)
31-40	132 (25,9 %)	193 (33,7 %)	171 (31,0%)	218 (35,3%)
41-50	132 (25,9 %)	98 (17,1 %)	112 (20,3%)	117 (19,0%)
51-60	52 (10,2 %)	44 (7,7 %)	35 (6,3%)	38 (6,2%)
>61	36 (7,1 %)	29 (5,1 %)	27 (4,9%)	26 (4,2%)
Antall rapporter	510	572	552	617

Tabell 3.6 Barnelov - antall sider per rapport

Antall sider	2024	2023	2022
0-10	55 (7,4 %)	54 (8,1 %)	10 (13,3 %)
11-20	92 (12,3%)	81 (12,1 %)	14 (18,7 %)
21-30	181 (24,2 %)	180 (26,9 %)	16 (21,3 %)
31-40	221 (29,6 %)	212 (31,7 %)	15 (20 %)
41-50	116 (15,5 %)	90 (13,5 %)	16 (21,3 %)
51-60	51 (6,8 %)	31 (4,6 %)	4 (5,3 %)
>61	31 (4,1 %)	21 (3,1 %)	-
Antall rapporter	747	669	75

BSKs arbeidsprosess

Bemerkninger

Tabell 3.7 Barnevern - kommisjonens vurderinger

	2024	2023	2022	2021
Ingen vesentlige bemerkninger	349 (68,6 %)	360 (64,4 %)	350 (63,2%)	351 (56,6%)
Formelle bemerkninger	28 (5,5 %)	34 (6,1 %)	-	90 (14,5%)
Bemerkninger	124 (24,4 %)	164 (29,3 %)	198 (35,7%)	166 (26,8%)
Anbefalt tilleggsrapport	-	-	-	5 (0,8%)
Betydelige mangler	8 (1,6 %)	1 (0,2 %)	5 (0,9%)	7 (1,1%)
Dissens	-	-	1 (0,2%)	1 (0,2%)
Antall uttalelser	509	559	554	620

Tabell 3.8 Barnelov - kommisjonens vurderinger

	2024	2023	2022
Ingen vesentlige bemerkninger	499 (67,3 %)	427 (61,5 %)	40 (67,8 %)
Formelle bemerkninger	40 (5,4 %)	46 (6,6 %)	-
Bemerkninger	190 (25,6 %)	213 (30,7 %)	18 (31 %)
Betydelige mangler	12 (1,6 %)	7 (1 %)	1 (1,6 %)
Dissens	-	1 (0,1 %)	-
Antall uttalelser	741	694	59

Rapporter som er avvist fra behandling er ikke med i oversiktene.

Kommisjonens bemerkninger har siden oppstart i 2010 blitt organisert i ulike kategorier. Fra 1. januar 2022 var kategoriene 1) ingen vesentlige bemerkninger, 2) bemerkninger og 3) betydelige mangler. I tillegg kommer saker med dissens. Kategorien «bemerkninger» rommet da både faglige og formelle bemerkninger. Sistnevnte kategori omhandler for eksempel struktur, sidetall m.m. For å tydeliggjøre om bemerkningene gikk på det faglige innholdet eller ikke, innførte vi fra midten av september 2022 en egen kategori for formelle bemerkninger. Tanken var at dette skulle gjøre det lettere for oppdragsgivere å vurdere rapportenes bevisverdi. I statistikken for 2022 inngår imidlertid de formelle bemerkningene i gruppen «bemerkninger», mens det er to separate kategorier fra og med 2023.

Saksbehandlingstid

BSK skal rapportere på andel saker behandlet innen 12 dager. Det gjelder uavhengig av helger og helligdager. Resultatkravet for 2024 har som tidligere vært 100 %. I 2024 ble fristen overholdt i om lag 98,4 prosent av sakene; 99,2 prosent i barne Lovsakene og 97,3 i barnevernssakene.

Tabell 3.9 Saksbehandlingstid

Intervaller	2024	2023	2022	2021
0-3 dager	604 (50,4 %)	373 (32 %)	118 (19,5%)	83 (13,2%)
4-6 dager	455 (38 %)	495 (42,4 %)	233 (38,5%)	239 (38,6%)
7-9 dager	107 (8,9 %)	207 (17,7 %)	157 (26%)	213 (34,4%)
10-12 dager	13 (1,1 %)	48 (4,1 %)	41 (6,8%)	65 (10,5 %)
>12 dager	19 (1,6 %)	44 (3,8 %)	41 (6,8%)	65 (10,5%)
Sum	1198	1167	605	620

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2024 var 3 dager for barne Lovsakene, og 6 dager for barnevernssakene. Dette er beregnet fra rapporten ble registrert hos BSK til dato for utsending av svarbrevet.

Kommisjonens øvrige virksomhet

Intern virksomhet

Samling med medlemmene

Kommisjonen har hatt to to-dagers samlinger med diskusjon av relevante faglige temaer, én i mars og én i september. På samlingen i mars diskuterte vi bl.a. bevisvurderinger i sakkyndige rapporter, samt terskelen for betydelige bemerkninger. Jartrud Sofie Frafjord, leder for Spisskompetanseteamet for barn og unge i familievernet, holdt innlegg om mulige skjevheter og feilslutninger i sakkyndige rapporter. Samlingen i september var første samling for ny kommisjon og samlingen ble brukt til å gjennomgå og diskutere BSKs saksbehandlingsprosess og integrere nye medlemmer i kommisjonen gjennom faglige diskusjoner.

Samarbeidet med sekretariatet

Samarbeidet med sekretariatet har som tidligere vært godt og smidig. Sekretariatet bidrar på flere områder, både av administrativ og juridisk art. Et godt samarbeid er følgelig helt nødvendig.

Eksterne aktiviteter og hendelser

I henhold til tildelingsbrevet for 2024 skal BSK ha en aktiv og veiledende rolle på fagfeltet og det skal i årsrapporten rapporteres om aktiviteter rettet mot fagmiljøer for å gi og innhente kunnskap. Fagfelt defineres i denne sammenhengen som sakkyndighetsarbeid etter barnevernsloven og barnelova.

Undervisning

I løpet av året har kommisjonsleder holdt foredrag/ innlegg og undervist. Temaer har bl.a. vært BSKs arbeid, veiledende retningslinjer og kjennetegn ved sakkyndigrollen. Også noen av de øvrige kommisjonsmedlemmene har holdt innlegg for lokale tingretter rundt i Norge, for å orientere om BSKs arbeid.

Samarbeid med eksterne fagmiljøer

Ifølge forskrift om Barnesakkyndig kommisjon § 5 skal kommisjonsleder påse at «rapportene og kommisjonens vurderinger er tilgjengelige for forskning».

BSK bidrar med sakkyndige rapporter til et tverrfaglig forskningsprosjekt med Annika Melinder, Camilla Bernt og Kirsten Sandberg fra Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen («The use of expert reports as evidence in child protection decision-making».) Kommisjonsleder sitter i prosjektets styringsgruppe.

Prosjektet vil gi nyttig kunnskap om sakkyndiges arbeid og hvordan domstolene bruker de sakkyndiges rapporter i sine avgjørelser.

Høringssvar

BSK leverte høringssvar til Høring om forslag til endringer i barnevernloven mv. (kvalitetsreform) og til "Ny lov – Likestilt foreldreskap og felles omsorg for barn etter samlivsbrudd".

Informasjonsskriv

Tidligere utga BSK informasjonsskriv med bl.a. anbefalinger til sakkyndige og oppdragsgivere. Mye av informasjonen som tidligere stod i disse skriven fremgår nå av veilederne som ble publisert høsten 2022 ([veileder for sakkyndig utredningsarbeid i saker etter barnevernloven](#), utgitt av Barne, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og [Veileder for sakkyndig utredningsarbeid i foreldretvistsaker etter barneloven](#), utgitt av Barne- og familiedepartementet (BFD)). Vi har derfor fjernet de tidligere informasjonsskrivene og heller valgt å supplere veilederne med informasjon der vi har tenkt at det er nødvendig. BSK er ifølge forskrift om Barnesakkyndig kommisjon § 3 pålagt å se hen til veiledere på området når vi vurderer sakkyndige rapporter. Tidligere informasjonsskriv kan utleveres ved kontakt med sekretariatet.

Innsynsbegjæringer

Det er mottatt i alt 6 innsynsbegjæringer i 2024.

I tillegg mottar BSK årlig en rekke henvendelser fra private parter, advokater og andre som for det meste gjelder enkeltsaker.

Fremtidsutsikter

BSK vil fortsette arbeidet med å kvalitetsvurdere sakkyndige rapporter i barnevernssaker og i foreldretvistsaker etter barneloven, samt drive utadrettet virksomhet i form av undervisning og samarbeid med eksterne aktører.

4. Sekretariatet

Sekretariatets virksomhet 2024

Sivilrettsforvaltningen utøver sekretariatsfunksjonen for BSK, og skal tilrettelegge for å sikre god kommunikasjon og saksflyt mellom sekretariatet og kommisjonens medlemmer. Sekretariatet har i løpet av 2024 ytt løpende administrativ og juridisk bistand til kommisjonen. Sakene fordeles i all hovedsak samme dag eller dagen etter at de er mottatt.

Sekretariatsfunksjonen behandler fortløpende innkommende innsynsbegjæringer og henvendelser om kommisjonens virkeområde, i tillegg til å være involvert i behandlingen av rapporter hvor det har vært behov for faglig bistand.

Regnskap

BFD har stilt 14,18 mill. kroner til disposisjon på kapittel 854 post 22 til drift av BSK og SRF. Inkludert i beløpet er overførte midler fra 2023.

Per 31. desember 2024 er det regnskapsført drifts- og saksutgifter med kr 13,75 millioner kroner. Mindreforbruket er 0,4 millioner kroner, og utgjør 3,1 % av tildelingen.

Tabell 4.1 Regnskapstall

Kapittel 854 post 22	2024	2023	2022	2021
Sum lønn/drift og ledergodtgjørelse	5 631 117	5 428 203	3 879 881	3 244 787
Sum godtgjørelser/reiseutgifter kommisjonen	8 123 892	7 340 199	4 268 447	3 535 699
Sum	13 755 009	12 768 402	8 148 328	6 780 486